

İÇİNDEKİLER
CONTENTS

Editör'den / From the Editor

Gündüz GÖKÇE Çağrılı Yazar / Invited Author

Başlangıcından Günümüze Sanatın Gelişimine Kısa Bir Bakış / A Brief Overview Of Art Development: Through Time.....1

Alev ERARSLAN

Mimaride Anlam; Yapıdaki "Sembolik Dil" Üzerine Bir Değerlendirme / Meaning In The Architecture: An Evaluation On "The Symbolic Language" In The Architecture.....18

Serkan BAYRAKTAROĞLU, Seçil ŞATIR, Aliye Ahu AKGÜN

Sosyal Yenileşim ve Tasarımın Değişen Rollerini / Social Innovation And Changing Roles Of Design.....36

Kubulay ÇAÇATAY, Meryem YALÇIN, Kemal YILDIRIM

Öğrenci Yurdu Odalarının Mekân Kalitesinin Kullanıcıların Fonksiyonel ve Algısal Performansı Üzerine Etkisi; Tahsin Banguoğlu Öğrenci Yurdu Örneği / Effects of Spatial Quality on Student Dormitory Rooms' Functional and Perceptual Performance; Sample of Tahsin Banguoğlu Student Dormitory.....53

Kezban Ayça ALANGOYA

Architectural Education and The Poetry of Reality / Mimarlık Eğitimi ve Gerçeğin Şiirselliği.....73

İmre ÖZBEK EREN

Kentsel Sürdürülebilirlik Bağlamında Meydanlara İlişkin Bir Değerlendirme Üsküdar Meydanı / A Consideration of Urban Squares In Terms of Urban Sustainability: The Case of Uskudar Square.....94

Ela GÜNGÖREN, Uğur TUZTAŞI

Türk Mimarlık Tarihi Yazıcılığında 'Ulusal'/'Millî' Olanın Eklektisizm ve Modernizm Ekseninde Ayrış[-tırıl-]ması Üzerine / Discourses Concerning Dissociations Based on Eclecticism and Modernism of The 'National' Movement in Turkish Architectural Historiography.....117

Mimarlık Fakültesi, Lisansüstü Programları Doktora ve Sanatta Yeterlilik Makaleleri.....135

Armağan Seçil MELİKOĞLU EKE, İpek FİTOZ

Mekânın Yaşanabilirliği Üzerine Sistemantik Bir Çözümleme / A Systematical Analysis On Livability of The Space.....137

Özgeçmiş / Autobiography.....149

Hakemler / Reviewers.....151

Yazara Notlar / Notes for the Author.....152

Merhaba...

Dergimizin ilk sayısına 'merhaba' diyerek başlamıştık.

'Akademik Hakemli Kuramsal Dergi' yayınlamanın, akademik bir gereksinim olduğu bilinci ile, dekan yardımcılığını üstlendiğim dönemde, bu gereksinimi dile getirmiş ve önerimi sahiplenen genç akademisyen arkadaşlarımızın inançlı destekleri ile tasarım+kuram'ın ilk hazırlıklarını başlatmıştık. Bu başlayışla birlikte ve devam eden sayılarda da genç akademisyen arkadaşlarımızın değerli katkıları hiç eksilmedi.

Bu gün 18. sayımıza ulaştık, artık eskiye oranla daha hızlı çıkabiliyoruz ve öngördüğümüz yıllık 2 sayı yayınlama programımızı çoktandır tutturabiliyoruz. Bu sayının yayını sonrasında editör arkadaşlarımdan izin alıyorum. Üniversitemdeki aktif akademik yaşamım emekliliğim nedeni ile tamamlanmış olacak. Yayın sorumluluğu ve bilinci içinde dergimizi sahiplenmiş olan ve onların çabaları ile yayınlanan 'tasarım+kuram'ı gönül huzuru içinde editör arkadaşlarıma devrediyorum. Dergimiz geçtiğimiz bu dönemde önemli gelişimler sağlamış oldu. Önümüzdeki dönemlerde umut vadeden gelişiminin onların elinde gerçekleşmesini diliyor ve bu dönemi yine bir 'Merhaba' ile selamlıyorum...

Kısaca değinmek gerekirse; fakültemizin akademik hakemli dergisi "tasarım+turam" 2011 yılında TÜBİTAK ULAKBİM tarafından Sosyal Bilimler Veri Tabanı (SBVT) listesine dahil edilmiştir. Mimarlık, Şehir Bölge Planlama, İç Mimarlık ve Endüstri Tasarımı alanında yayın yapan; ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi ve e-Megaron dergisinden sonra bu listeye kabul edilen üçüncü dergi olmuştur.

"tasarım+kuram" 2008 yılı itibariyle ISI'ya (International Scientific Indexing) girecek Türkçe dergiler için danışmanlık görevi üstlenmiştir. Ayrıca 2012 tarihinden itibaren iki yıllık izleme süresini takiben, ULAKBİM'in tasarım+kuram dergisi için Thomson Reuters'a resmi başvuruda bulunulması kuvvetle ihtimaldir ve beklenmektedir.

Bir başka önemli gelişme ise, Sosyal Bilimler Veri Tabanı (SBVT) listesinde ULAKBİM Ulusal Veri Tabanları'nda indekslenen tüm kabul dergilerin ÜAK Doçentlik Sınav Alanları 2011'e dahil edilmiş olmasıdır ki tasarım+kuram da bunlardan biridir.

Dergimizin 18. sayısı; Aralık 2014 dönem sayısı olarak çıkmıştır. 19. sayımız; Mayıs 2015'te yayınlanacaktır, bu sayımızın da hakem süreci tamamlanmış makaleleri hazırdır. 20. sayımız ise; Aralık 2015'te yayınlanacaktır, bu sayımızda yer alacak makalelerin hakemlik süreci başlamıştır. Görüleceği gibi veri tabanlarına dahil olduğumuz süreçle birlikte makale trafiğimizin artmış olduğunu, böylece daha hızla yayın aşamasına girebildiğimizi söyleyebiliriz.

Öte yandan, dekanlığımızın yayın etkinliğimize göstermiş olduğu ilgi ve vermiş olduğu destek, rektörlüğümüzün ise dijital yayın olanakları sayesinde çıkarmış olduğumuz e-dergi'nin yanı sıra matbaa baskısı konusundaki yardımları için doğrusu her zaman teşekkür duygularıyla dolu olduk.

Güncel sayımız olan 18. sayımızın yayın yapısı ise şöyle; yine her zaman tercih ettiğimiz gibi bir çağrılı yazar makalemiz, altı hakemli makalemiz ve bir doktora makalemizden oluşmaktadır.

Bu sayıdaki çağrılı yazarımız önceki rektörlerimizden, değerli hocamız Sayın Prof. Gündüz Gökçe. Gündüz Hoca, "Başlangıçından Günümüze Sanatın Gelişimine Kısa bir bakış" konulu bu makalesini, Üniversitemizin 2014-2015 Akademik yılı açılış töreninde açılış dersi olarak sunmuş olduğu metni ricamızı kırmayarak makale formatında geçerek dergimizin davetini kabul ettiler. Başlangıçtan günümüze tipik sanat olgu ve formlarının özgün bir bakış açısı ile karşılaştırmalı olarak kıyaslanarak sorgulandığı makale, özgün saptamalarla sonuçlanmaktadır ve bir başucu metni olarak okunacak niteliktedir. Uzun yıllar boyunca yaptığı yönetsel görevlerinin yanı sıra hocalık eylemine ve eğitime olan ilgisine hiç ara vermeyen hocamızı saygı ile selamlıyor, bu vesile ile sağlık ve esenlikler diliyorum.

Dergimizin bu sayısında yeralan altı hakemli makalenin ilki Alev Erarşlan'ın "Mimaride Anlam; Yapıdaki 'Sembolik Dil' Üzerine Bir Değerlendirme" adlı makalesidir. Toplum yaşamına katılan her olgunun kendisinin göstergesine dönüşme kuralından elbette mimari de kendini kurtaramaz böylece kendi kendisini anlatan bir üst dile dönüşür. Erarşlan'ın dediği gibi; mimarlık simgesel bir söylem tarzıdır ve simgenin olmadığı yerde mimari yoktur. Örnekler üzerinden tartışılarak, mimarinin ardındaki göstergelerin şifreleri, mimariyi kullanana yada izleyene bir nevi tercümesi yapılarak tartışılmaktadır.

Serkan Bayrakdaroğlu, Seçil Şatır ve Ahu Akgün ile birlikde; 'Sosyal Yenileşim ve Tasarımın Değişen Rollerini' adlı makalede, özellikle kalkınmakta olan ülkelerde tasarımın dönüştürücü bir dinamik rolü oynamasını Hindistan örneği üzerinde, yerinde yaptığı çalışmalarla tartışmaktadır. Bu makale hem ele alınan örneği bakımından hem de çalışmanın metodları ve saptamaları bakımından özgün bir deneyim oluşturmaktadır.

Kubulay Çağatay, Meryem Yalçın, Kemal Yıldırım; 'Öğrenci Yurdu Odalarının Mekan Kalitesinin Kullanıcıların Fonksiyonel ve Algısal Performansı Üzerine Etkisi, Tahsin Banguoğlu Öğrenci Yurdu Örneği' adlı makede öğrencilerin yurt odaları üzerine fonksiyonel ve algısal performansları yapılan anketlerle ölçümlenmeye çalışılmıştır.

Kezban Ayça Alangoya; 'Architectural Education and the Poetry of Reality' konulu makalesinde, yaşamı yorumlayanlar mekanı keşfederler, demektedir. Bu tür okumaların mimari eğitimde öğretilebilir olduğunu ifade etmektedir. Bu

yetilerin mimari eğitimin yada mimari tasarımın yaratıcı araçları olduğuna değinmektedir.

İmre Özbek Eren; “Kentsel Sürdürülebilirlik Bağlamında Meydanlara İlişkin Bir Değerlendirme: Üsküdar Meydanı” adındaki makalesinde, kamusal mekân olarak meydanlar, kentsel sürdürülebilirlik bağlamında, toplumsal belleği ve sosyal paylaşımı kuvvetlendirme, fiziksel- algısal ve sosyal gereksinimleri karşılama, erişilebilir olma, sosyokültürel ve sanatsal farkındalık yaratma, demokrasiye imkân tanıma, doğal çevre ve kentsel morfolojide dengeleyici olma gibi özellikleri ile yaşamsal öneme sahiptirler. Türk kentinde meydan, sahip olduğu sorunları ve olanakları ile halen tartışılmaya devam eden bir kentsel alana karşılık gelmektedir.

Ela Güngören ve Uğur Tuztaşı; “Türk Mimarlık Tarihi Yazıcılığında ‘Ulusal’/’Millî’ Olanın Eklektisizm Ve Modernizm Ekseninde Ayrış(-tırıl-)ması Üzerine” başlıklı makalesinde; Mimarlık tarihi yazıcılığımızda Türk mimarlığının, çoğunlukla I. Millî / Ulusal ve II. Millî/ Ulusal Mimarlık dönemleri olarak adlandırılan iki ulusalcılık hareketi söylemiyle ortaya çıkan tartışmalarla, bu dönem hakkında geliştirilen tasniflerdeki benzerlik ve farklılıkların analizini içermektedir. Böylelikle millî veya yerel olanın mimarlık aracılığıyla temsil edilebilmesinin analizi, kullanılan terminolojiler üzerinden sorgulanmaktadır.

Hakemli makalelerin yanı sıra dergide yer alan doktora makalesi Armağan Seçil Melikoğlu Eke’nin, İpek Fitöz danışmanlığında gerçekleştirdiği bir doktora çalışması. İç mimarlık disiplininin ana çatkısı insanın mekanla varolma düşüncesi üzerine kurulmuştur denilerek, buradan kaynakla çalışma ile mekanın yaşanabilirliğinin anlaşılmasını sağlayacak ilintilerin kurulmasına dayanan sistematik bir çözümleme yapılmasının amaçlanmakta olduğu ifade edilmektedir.

Prof. Dr. Oğuz BAYRAKÇI
Yayın Kurulu Başkanı